

УДК 75.056

DOI <https://doi.org/10.32782/uad.2022.3.8>**Майовець Андрій Іванович,**

аспірант,

Львівська національна академія мистецтв

ORCID ID: 0000-0003-3311-9350

andriy.mayovets@gmail.com

НЕФОРМАЛЬНА ІЛЮСТРАЦІЯ І ДИЗАЙН УКРАЇНСЬКИХ ДИТЯЧИХ ВИДАНЬ 2000–2010 РР.: ЗА ГРАФІЧНИМ НАПРАЦЮВАННЯМ ВИПУСКНИКІВ ЛЬВІВСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МИСТЕЦТВ

***Анотація.** У статті аналізується досвід окремих ілюстраторів, випускників Львівської національної академії мистецтв, творча програма яких набула розвитку від початку XXI ст. Відзначаються спільні риси фахових критеріїв митців, які працюють над видавничими проєктами для дитячої аудиторії: загальні підходи до вирішення системи «автор – текст – візія», стилістика, метафорично-пластична образність, інтерпретація елементів етнічної традиції та сучасні дизайн-технології.*

***Метою статті** є аналіз концептуальних підходів групи сучасних ілюстраторів дитячих видань, які сформувалися в спільному освітньому середовищі – у ЛНАМ. На багатому фактологічному матеріалі розглядається множинність авторських підходів до інтерпретації класичних літературних форм або новотворів у різних версіях естетики сучасної книжкової графіки. Випускники кафедри графічного дизайну, а також інших кафедр ЛНАМ, співпрацюють з різними видавництвами, зокрема «Каменярь», «Апріорі», «Видавництво Старого Лева», «Свічадо», «Світ», реалізуючи оригінальні формально-образні ідеї. Актуальність статті полягає у тому, що вперше здійснюється типологія основних принципів вирішення просторових ілюстраційних комплексів, що належать до характерних для львівської академічної фахової мистецької освіти особливостей декоративного трактування пластичної форми та звернення до фольклорної традиції. Поза тим розглядаються приклади інших способів композиційної організації аркушів з ілюстраціями дитячих видань. Найцікавішими представниками такої естетики з так званими «асоціативними ланцюжками» є Романа Романишин та Андрій Лесів, що працюють у сімейній творчій майстерні «Атрафка». Об'єктом дослідження є твори графіки дитячих видань українських видавництв, які спеціалізуються, серед інших, на випуску книг для дітей. Предметом дослідження є образно-виражальні засоби ілюстраторів українських дитячих видань 2000–2010-х рр.*

***Ключові слова:** графіка, комп'ютерна графіка, ілюстрація, дитяча книга, художники-графіки, випускники Львівської національної академії мистецтв (ЛНАМ), художня манера, композиція, векторна та растрова техніка, стиль, дизайн, програмне забезпечення, макетування, «магічний реалізм», етнічна традиція, пластична метафора.*

Maiovets Andrii. INFORMAL ILLUSTRATION AND DESIGN OF UKRAINIAN CHILDREN'S PUBLICATIONS 2000–2010: BASED ON THE GRAPHIC WORK OF GRADUATES OF THE LVIV NATIONAL ACADEMY OF ARTS

The article analyzes the experience of some illustrators, graduates of the Lviv National Academy of Arts, whose creative program has developed since the beginning of the XXI century. There are common features of professional criteria of artists working on publishing projects for children: general approaches to solving the system «author – text – vision», stylistics, metaphorical and plastic imagery, interpretation of elements of ethnic tradition and modern design technologies. The aim of the article is to analyze the conceptual approaches of a group of modern illustrators of children's publications, which were formed in a common educational environment – in LNAM. The rich factual material examines the multiplicity of authorial approaches to the interpretation of classical literary forms or innovations in different versions of the aesthetics of modern book graphics. Graduates of the Department of Graphic Design, as well as other departments of LNAM, cooperate with various publishers, including «Kamenyar», «Apriori», «Old Lion Publishing House», «Svichado», «Svit», implementing original formal ideas. The relevance of the article is that for the first time the typology of the basic principles of solving spatial illustration complexes, which belong to the characteristic features of Lviv academic professional art education features of decorative interpretation of plastic form and appeal to folk tradition. In addition, examples of other ways of compositional organization of

sheets with illustrations of children's publications are considered. The most interesting representatives of such aesthetics with the so-called «associative chains» are Romana Romanyshyn and Andriy Lesiv, who work in the family creative workshop «Agrafka». The object of research is the works of graphics of children's publications of Ukrainian publishers, which specialize, among others, in the production of books for children. The subject of the research is figurative and expressive means of illustrators of Ukrainian children's publications of 2000–2010.

Key words: *graphics, computer graphics, illustration, children's book, graphic artists, graduates of the Lviv National Academy of Arts (LNAM), artistic style, composition, vector and raster technique, style, design, software, layout, «magical realism», ethnic tradition, plastic metaphor.*

Вступ. Художники випускники Львівської Національної Академії Мистецтв (ЛНАМ) трактують зображення в декоративно-площинний спосіб. В малюнках часто присутній орнамент і декор, подібно, що віднаходимо в писанкарстві, іконописі, ткацтві і розписі кераміки, емалей. Художники наслідують оздобу речей і побуту декоративно-прикладного вжитку. Традиція і досвід митців попередників Вузу є доброю мистецькою основою, у свою чергу, молоде покоління вибирає нові віяння постмодерну, апробації різного роду художньо-технічного виконання, враховує побажання суспільства, нова і непередбачувана філософська думка у вираженні ідей. Авторські новаторські графічні вирішення обкладинок, розворотів видання. Художники сміливі свого бачення книги всеціло, конструкція книги може змінюватись під неklasичний варіант оформлення, або ілюстрація буде створюватись з виходом за рамки звичного формату художнього оформлення [1].

Методологічною основою є історико-культурний розгляд, етап розвитку видавничо-поліграфічного, матеріального оснащення і програмного забезпечення, що послужило інструментарієм до створення ілюстрацій, художнього оформлення дитячих видань означуваного часу.

Аналіз дослідження. «Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ–ХХІ століття» В. Сидоренко [2]. «У виданні вперше у вітчизняному мистецтвознавстві комплексно розглянуто шлях, пройдений візуальним мистецтвом упродовж ХХ – початку ХХІ ст.» [2]. Авторка М. Славова досліджує дитячу книгу, ставить риторичне питання про розвиток сучасних видань для дітей в соціокультурному стані [3, с. 38-39]. У статті «Модерна окцидентія

мистецького Львова. *Образотворче мистецтво»* Р. Яців простежив новітні втілення, відображені у графіці [4, с. 10-11]. О. Мельник у статті «Комп'ютерна графіка у сучасній книжковій ілюстрації: проблеми техніки та стилю» дослідила сучасну книжкову ілюстрацію та особливості її виконання з використанням комп'ютерної графіки, розглянула питання технічних особливостей роботи з комп'ютерною графікою, зокрема з акцентовано увагу на сучасній тенденції нефотореалістичної візуалізації в ілюструванні та пошуку унікальної авторської мови [5, с. 157–161].

Основна частина. Комп'ютерна графіка сьогодні одна з популярних графічних технік. В Україні у сфері ілюстрацій вона здобула поширення в останнє десятиріччя. Комп'ютерна графіка передбачає використання спеціально створених для цього програм. Зокрема, такі як: Corel Draw, Illustrator, Corel Painter, Art Rage та ін. плюс використання графічного планшета. Характерною рисою комп'ютерної графіки, як техніки є те, що: малюнок повністю або частково виконаний засобами програмного забезпечення, зматеріалізований віддрукований в тиражі видання. Як техніка, може «імітувати» вище згадувану, а також, з вміння та досвіду самого митця – може ним створюватись нова образно-пластична, відмінна від попередньої, форма ілюстрації.

На початок 2000-х рр. триває встановлення комп'ютерної графіки і техніко-стилістичних можливостей програмного забезпечення (досить швидко оновлюється, змінюється саме програмне забезпечення). Митці взяли на застосування в ілюструванні, в оформленні книг комп'ютерну графіку. Новий тип техніко-стильового рішення ілюстрацій, оформлення стає можливим з моменту розвитку і

вдосконалення матеріально-технічного оснащення, відмінне попередніх взірців графічних рішень станкового і мальованих способів. З активним впровадженням комп'ютера і відповідного програмного забезпечення, видозмінюється техніко-стилістичний спосіб виконання ілюстрації, оформлення і дизайну видання.

Серед сучасних митців молодшої генерації, випускників ЛНАМ, можна відзначити: Мар'яну Качмар (Фляк), Христину Рейнарівич, Анастасію Стефурак, Андрія Лесіва і Роману Романишин (Творчий тандем «Аграфка») Художники-графіки і сучасне іменування як дизайнери працюють з видавництвами, великими і приватними, оформляють твори українських та зарубіжних авторів-письменників. В однаковій мірі відчують пластичну форму ілюстрації та текст на папері, вміло творять композицію розворотів, обкладинки. Декоративно-площинні малюнки заповнюють градієнтними заливками, мальованим орнаментом та декором. Досі подібне ілюстративне, художнє рішення не застосовувалось в оформленні видань, на етапі створення книги, до видавничої підготовки, що стало можливим лише з поширенням комп'ютерної графіки.

Мар'яна Качмар (Фляк), випускниця ЛНАМ факультету образотворчого мистецтва і реставрації, кафедри сакрального мистецтва (2006). Основна діяльність мисткині тісно пов'язана з оформленням дитячої періодичної літератури. Мар'яна Фляк працює над іконами – в стилі виконання простежуємо характер присутній в ілюстрації. Вона є головним художником дитячих журналів «Ангелятко», «Ангеляткова наука» та провідним ілюстратором львівського видавництва «Свічадо», журналу «Зернятко». Мисткиня створює ілюстрації у програмах векторної і растрової графіки. Оформлює дитячі твори сучасних українських та зарубіжних авторів. Зображення адресує маленьким читачам дошкільного віку. Працює над оформленням журналів «Ангелятко» і «Ангеляткова наука». В доробку мисткині дитячі книги сучасних українських письменників, зокрема: Миронович Оксани «Віршики для дівчаток та хлоп'ят» (іл. 1),

Богдана Стельмаха «Християнська абетка» (іл. 2). Ілюстрації зроблені без надмірного декоративізму чи орнаменту. Художниця звернула увагу на риси обличчя і поведінці героїв. Відносно основних пропорцій тіла великими зробила голови дітей і тваринок. Виразно по трактовані портрети дійових персонажів оповідань, віршів та казок. Присутня пастельна гама кольорів і делікатно застосована каліграфічна лінія в абрисі малюнку. Мар'яна Фляк якісно застосувала можливості комп'ютерної графіки в створенні ілюстративного ряду, чітко врахувала особливості читацької аудиторії і сприйняття малюнків дітьми.

Малюнки є своєрідними та пізнаваними авторськими взірцями. Відображають тенденції і потреби часу у пошуку нового, переосмис-

Іл. 1. Миронович Оксана
«Віршики для дівчаток та хлоп'ят»¹

Іл. 2. Богдан Стельмах
«Християнська абетка»²

¹ https://svichado.com/vydannya_dlya_molodi_i_ditey/doschkilna/virshiki-dlya-divchatok-i-hlop%CA%BCyat (06.01.2022)

² <https://www.yakaboo.ua/ua/hristijans-ka-abetka.html> (06.01.2022).

леного – чогось нового, що зможе зацікавити дітей. Відносно свого досвіду ілюстрування ділиться сама художниця: – «Книжки із розкішними барвистими ілюстраціями супроводжують мене з дитинства. Не віддаю їх нікому. Буває, натраплю вдома на якусь книжку, яку читала ще малою, і виникає так багато спогадів, пов'язаних і з книжкою, і з текстами, і з власним фантазуванням, і з мандрівками центром Львова, який тоді був мені більше казковим, аніж реальним містом... адже я тут народилась і перших 13 років свого життя прожила у центрі. Книжки із розкішними барвистими ілюстраціями супроводжують мене з дитинства. Не віддаю їх нікому. Буває, натраплю вдома на якусь книжку, яку читала ще малою, і виникає так багато спогадів, пов'язаних і з книжкою, і з текстами, і з власним фантазуванням, і з мандрівками центром Львова, який тоді був мені більше казковим, аніж реальним містом... адже я тут народилась і перших 13 років свого життя прожила у центрі. Хтозна – можливо, саме завдяки цим книжкам я і сама тепер пишу та неприховано захоплююсь чудовими ілюстраціями. А хто їх створив? Соромно – донедавна не змогла б назвати і п'яти сучасних українських ілюстраторів. А їх же так багато, талановитих, працьовитих і неповторних. Про них не так часто пишуть і ще більше не говорять. А вони ж працюють, живуть і творять поруч із нами. І от – аби хоч якось дослідити цю тему, я вирушила на їхні пошуки – пішки і возом, інтернетом і стежками, які протоптали друзі.

Іл. 3. Над вертепом звізда ясна.
Різдвяні саморобки³

³ https://svichado.com/vydannya_dlya_molodi_i_ditey/molodschiy_schkilnyj_vik/nad-vertepom-zvizda-yasna-ridvnyani-samorobki (06.01.2022).

Тих, кого знайшла особисто, розпитала про життя і творчість, із багатьма заприятелювала, а про інших знайшла інформацію у світовій павутині. Знаю, що десь зовсім поруч є інші талановиті ілюстратори, але поки що я з ними не знайома. Та прийде час, і вони також стануть моїми приятелями. Якщо не реальними, то бодай віртуальними. І я вам про них розкажу» [6]. І як зазначила сама художниця: – «Дитяча ілюстрація ні в якому разі не знаходиться на маргіналах мистецтва. І хоча про неї не пишуть, її не систематизують за стилями, не досліджують, вона є і залишається одним із найяскравіших видів мистецтва» [7].

Інша художниця Христина Рейнарович, випускниця ЛНАМ, плідно співпрацює з видавництвами: «Свічадо», «Світ», «Каме́няр». Свої ілюстрації виконує в програмах растрової графіки. Мисткиня прискіплива до деталей у художній стилістиці малюнків. Окремі сегменти композиції вирішує одним орнаментом, декором, а наступні – іншими варіантами накреслення. Варто відзначити орнамент і декор, мисткинею розроблений в растровій графіці, засобами програмного забезпечення, оригінальний авторський. Варіативність у застосуванні даних способів є інтуїтивною художньою річчю. Художниця здебільшого оформлює дитячі книги молодшого шкільного віку. Вправний рисунок, вдала композиція, кольорове і тональне вирішення, пастельної ніжної гами кольорів, застосування графічних програм – в результаті, цими засобами художниця творить довершені сторінкові і розгортні ілюстрації. Художниця, крім основного ілюстрування, вдається і до макетування, дизайну сторінки, розгортку, цілого видання (іл. 3). Таким чином, Христина Рейнарович виступає художницею-технологом, авторкою оригінального виконання малюнків і водночас дизайнеркою, редакторкою друкованого видання.

Анастасія Стефурак, з семи років займалась в художніх гуртках, навчалась в Івано-Франківській ДХШ ім. О. Сорохтея, випускниця ЛНАМ (2013), дипломним проектом була серія ілюстрацій до книжки «Українські прислів'я». Художниця працює графічною

дизайнеркою в студії дизайну, співпрацює з «Видавництвом Старого Лева». Вона виконує ілюстрації, дизайн видання в техніках комп'ютерної графіки і в поєднанні колажу. Вдало поєднує можливості комп'ютерних графічних програм і авторських ручних технік в створенні зображеного. Мисткині імпонує напрямок «магічного реалізму» в літературі та образотворчому мистецтві. Серед книг «Старого Лева» художницею оформлені: «Невгамовна кейті» (Іл. 4), «Невгамовна кейті в школі» Сьюзен Кулідж, «Прислів'я українські» [8]. Створені ілюстрації є пастельної гами кольорів, площинні, сповнені легкості та ніжності в стилізації дійових персонажів, без надмірного орнаментального чи декоративного прикрашання. Присутня певна іконографічність зображень, а саме: в характері рисунку, в колористиці малюнків. Авторське рішення найбільш вдало в поєднанні колажу створене засобами комп'ютерної графіки. Загалом, ілюстрації справляють позитивні емоції та легкість у їх сприйнятті.

Творча майстерня «Аграфка» – це Романа Романишин та Андрій Лесів. Творчий тандем двох митців, випускників ЛНАМ, котрі живуть та працюють у Львові. Свої ідеї вони втілюють в авторських книгах, у вільному виконанні ілюстрацій [9]. Романа Романишин, навчалась у Львівському державному коледжі декоративного та ужиткового мистецтва імені І. Труша, відділ художнього розпису (1999–2003), навчання у Львівській національній академії мистецтв, кафедра художнього скла (2003 – 2009). Андрій Лесів, навчався у Львівському державному коледжі декоративного та ужиткового мистецтва імені І. Труша, відділ реставрації творів мистецтва (1999–2003); випускник ЛНАМ, кафедра реставрації творів мистецтва (2003–2009).

«Романа Романишин та Андрій Лесів із творчої майстерні «Аграфка» одразу сприймають текст як композицію елементів. «Перший етап роботи з текстом – це ознайомлення з великими композиційними площинами: виписуються головні герої, географія дій, історичні довідки тощо. Всі наступні етапи передбачають вишукування деталей, прихованих змістів, цікавих фрагментів, вивча-

ється ритм тексту. Перше, що робимо, – завжди видрукуюємо текст і на цих аркушах багато ескізуємо, підкреслюємо цікаві моменти, слова, за які можна зачепитися, вибудовуємо асоціативні ланцюжки. Під час ілюстрування книги художник є співавтором історії. Дуже цікавими є епізоди відходу від тексту, власні його візії, які художник прочитує «між рядків» [9]. Характерна особливість графічного втілення обох митців: в їх ідейному, в концептуальному вирішенні ілюстрацій, в художньому трактуванні оформлення не схожому на інше. Незвичне поєднання комп'ютерної графіки та техніки колажу, з використанням текстури і фактури різних матеріалів і площини створених засобами графічних програм та методом ручного виконання. Частина малюнку зроблена у векторних і растрових програмах, а інша домальована методом туші і пера та задалегідь вирізаними витинанками, аплікаціями з різноманітних підручних матеріалів в основному тканинок (Іл. 5).

Стиль зображуваного віднаходимо в мистецьких течіях експресіонізму чи постмодернізму, певні аналоги книг можна віднайти в сучасному книговидаванні Західної Європи. Окрім ілюстративного матеріалу цікаво і динамічно компоноване художнє оформлення: розташування текстової шпальти, вибір гарнітури накреслення тексту співзвучний

Іл. 4. С'юзен Кулідж «Невгамовна Кейті»⁴

⁴ https://www.yakaboo.ua/ua/nevgamovna-kejti.html#media_popup_photos (06.01.2022).

характеру малюнків. Попри оригінальність та незвичність оформлених авторських книг, можна зауважити незначні недоліки, якщо на це дивитись строго формальних стандартів і норм. З точки зору книги для дитини, у виданнях для дітей: окремі дійові персонажі є важко пізнаваними персонажами, а присутній основний текст є скоріш акцидентним, а ніж рядковим набірним – як видозмінений чи стилізований, що уповільнює читання. «На погляд Романи та Андрія з творчої майстерні «Аграфка», ілюстрація мусить передавати зміст, але в оригінальний спосіб, без дослівних і надмірно деталізованих переповідань. «Знову ж таки звертаючись до прикладу «Рукавички»: на початку і в кінці книги дід не протрактований дослівно старим сивочолим чоловіком у фуфайці, а зображені лише його ноги – читацька уява постать персонажа домалює сама (Іл. 5). Кожен текст, хоч би яким деталізованим та інформативним він був, завжди залишає читачеві багато запитань без відповідей, й ілюстратор має спробувати відповісти бодай на деякі з них. У дитинстві, читаючи «Рукавичку», мені завжди було не зрозуміло: як стільки звірів помістилися в ній? Тому ми вирішили відповісти на це питання, промалювавши вже згаданий «архітектурний» план рукавиці і її мешканців. Звісно, коли малюєш якийсь такий план, то напрошуються асоціації з ЖЕКом, переплануванням та будинковою книгою, ідею якої ми і використали в ілюстраціях» [9]. «Звичною практикою для художни-

ків під час роботи є використання інших літературних джерел, окрім власне твору, який вони ілюструють. «Це розширює кругозір асоціацій та візій. – пояснюють Романа та Андрій з творчої майстерні «Аграфка». – У такому разі ілюстрації можуть бути навіть більш образні, ніж сам текст. Але на те вони й ілюстрації, аби розповідати про те, що ховається за площиною тексту» [9]. Знаковим для обох митців є участь, нагороди та обмін досвідом в регіональних, всеукраїнських та міжнародних конкурсах, форумах і виставках. Добре культурне середовище сучасного книжкового ринку України та країн Західної Європи. Можливість творчих пошуків і незвичних авторських втілень підходів в ілюструванні, оформленні і дизайні книг «Аграфка». Загалом проілюстровані, оформленні книги творчої майстерні «Аграфка» оригінальні авторські та пізнавані. Митці, окрім поліграфічного друку книг, виготовляють варіанти книги і вручну – так звані артбуки.

Висновки. У статті було проаналізовано досвід окремих сучасних ілюстраторів, випускників ЛНАМ, з початку ХХІ ст. Відзначено спільні риси фахових критеріїв митців, які працюють над видавничими проєктами для дитячої аудиторії: загальні підходи до вирішення системи «автор – текст – бачення». Простежено стилістику, метафорично-пластичну образність, інтерпретацію елементів етнічної традиції в акомпануванні сучасних дизайн-технологій. Вперше в дизайні книги застосовані апробації нових можливостей комп'ютерних технологій, часто вживане слово «дизайн книги».

З активним використанням комп'ютера та поширення відповідного програмного графічного забезпечення, видозмінилася стилістика зображеного і сама методика принципу створених ілюстрацій, дизайну дитячих видань. Митці взяли до застосування комп'ютерну графіку, як новий тип матеріально-технічного оснащення для створення графіки, дизайну книги. Художники у своїх пошуках оригінального творчого самовираження «руйнують» усталені формальні правила, норми і приписи, їх порушуючи вони запропонували свої варіанти, взірці техніко-стилістичного виконання зображеного.

Іл. 5. Творча майстерня Аграфка. Рукавичка (Art Studio Agrafka. The Mitten)⁵

⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=bbjBB4EtW1w> (06.01.2022).

Проаналізовано художньо-стилістичну мову ілюстрацій, зауважив: авторський рисунок, стилізацію дійових персонажів; яскраве кольорове вирішення; активно вживану гіперболізацію (перебільшення) пропорцій дійових персонажів; векторна та растрова графіка є пастельної тональності виконання з м'якими переходами в орнаментально-декоративне заповнення, застосовано колаж в поєднанні авторської графіки з комп'ютерною графікою.

Сучасний книжковий ринок засвідчує лише високий коефіцієнт різнопланової літератури і періодики для дітей, що в свою чергу, породжує конкуренцію та викристалізовує високу культуру оформлених видань. Митець залишається автором художнього виконання дитячого видання. Ілюстративний матеріал відповідає потребам в сучасних умовах книговидання і зацікавлень у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.

Література:

1. Львівська Національна Академія Мистецтв. *ЛНАМ*. Веб ресурс. URL: <http://www.lnam.edu.ua/> (дата звернення: 06.04.18).
2. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ–ХХІ століть / Ін-т проблем сучасн. мист-ва Акад. мист-в України. Київ : ВХ [студію]. 2008. 187 с.: іл.
3. Славова М. Дитяча книга: в дорозі чи в глухому куті? Про її сьогоденний соціокультурний стан / М. Славова. *Бібліотечна планета*. 2001. № 1. С. 38–39.
4. Яців Р. Модерна окцидентія мистецького Львова. *Образотворче мистецтво*. 2007. № 2. С. 10–11.
5. Мельник О. Комп'ютерна графіка у сучасній книжковій ілюстрації : проблеми техніки та стилю / О. Мельник. *Наукові записки. Серія : Мистецтвознавство*. 2015. № 1. С. 157–161.
6. Буквоїд / Культура. Веб ресурс. URL: <http://bukvoid.com.ua/events/culture/2014/05/16/073736.html> (дата звернення: 10.05.19).
7. Зографос / ілюстрації. Веб ресурс. URL: <http://zografos.org.ua/illustrations.html> (дата звернення: 20.05.19).
8. Видавництво Старого Лева. Веб ресурс. URL: http://starylev.com.ua/index.php?route=site/authors/view&author_id=155 (дата звернення: 02.04.17).
9. Художник як співавтор. *Літакцент*. Веб ресурс. URL: <http://litakcent.com/2011/09/13/hudozhnyk-jak-spivavtor/> (дата звернення: 03.02.19).
10. Огар Емілія. Культура сучасної дитячої книжки. *Видавнича галузь і кадри: досягнення, проблеми, перспективи* : науково-практ. зб. Львів : Аз-Арт. 2002. С. 138–147.
11. Тесленко Інна. Дитяча книга: деградує чи прорветься Україна? *ІА ZIK*. Веб ресурс. URL: <http://zik.ua/ua/news/2013/05/11/406820> (дата звернення: 09.08.2022).

References:

1. Lviv National Academy of Arts. *LNAM* (2018) [Electr. resource] <http://www.lnam.edu.ua/> [in Ukrainian].
2. Sidorenko V. (2008) Visual art from avant-garde shifts to the latest trends: Development of visual art of Ukraine in the XX–XXI centuries / Institute of Contemporary Problems. of the city Academic city of Ukraine. Kyiv: VH [studio], (187 p.: ill) [in Ukrainian].
3. Slavova M. (2001) Children's book: on the road or in a dead end? On its current socio-cultural state / M. Slavova. *Library Planet* (№ 1. P. 38–39) [in Ukrainian].
4. Yatsiv R. (2007) Modern accident of artistic Lviv. *Fine Arts* (№ 2. P. 10–11) [in Ukrainian].
5. Melnyk O. (2015) Computer graphics in modern book illustration: problems of technique and style / O. Melnyk. *Scientific notes. Series: Art History* (№ 1. Pp. 157–161) [in Ukrainian].
6. Bukvoid / Culture (2019) [Electronic resource] <http://bukvoid.com.ua/events/culture/2014/05/16/073736.html> [in Ukrainian].
7. Zografos / illustrations (2019) [Electr. resource] <http://zografos.org.ua/illustrations.html> [in Ukrainian].
8. Old Lion Publishing House (2017) [Electric resource] http://starylev.com.ua/index.php?route=site/authors/view&author_id=155 [in Ukrainian].
9. The artist as a co-author. *Litakcent* (2019) [Electr. resource] <http://litakcent.com/2011/09/13/hudozhnyk-jak-spivavtor/> [in Ukrainian].
10. Ogar E. (2002) Culture of modern children's books. *Publishing industry and personnel: achievements, problems, prospects* : scientific practice. coll. Lviv: Az-Art (P. 138–147) [in Ukrainian].
11. Teslenko I. (2013) Children's book: will Ukraine degrade or break through? *IA ZIK* [Electr. resource] <http://zik.ua/ua/news/2013/05/11/406820> [in Ukrainian].